ЗВІТНІСТЬ: НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

REPORTING: NATIONAL CHARACTERISTICS AND INTERNATIONAL EXPERIENCE

УДК 657
JEL Classification M41

Костянтин Галак
аспірант кафедри обліку та оподаткування
Київського Національного торговельно-економічного університету
Київ, Україна
E-mail: kostjagalak@gmail.com

УЗАГАЛЬНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИТРАТИ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація

Вступ. *У статті розглянуто важливість бухгалтерського обліку в наданні інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності.*

Проведено аналіз останніх публікацій щодо проблематики узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності, зокрема з питань фінансової, нефінансової та інтегрованої звітності суб'єктів господарювання. Розглянуто світовий практичний досвід подання нефінансових звітів (містять нефінансовий характер) запропонованих міжнародними організаціями зі стандартизації звітності, та органами влади. Окрім того розглянуто найпоширеніші види звітів, можливість існуючої звітності забезпечити користувачів необхідною інформацією у повному обсязі.

Досліджено питання щодо доцільності подання, особливостей і можливостей узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності у звітності суб'єктів господарювання, зокрема для внутрішньогосподарських потреб.

Виділені важливі моменти звітності які регламентовані Директивою Європейського Парламенту «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств».

Результати. *Запропоновано зразок управлінської (внутрішньогосподарської) звітності «Управлінський звіт про стан соціально-орієнтованої діяльності за період», як способу узагальнення облікової інформації в середині суб'єкта господарювання з метою управлінського обліку, що надає можливість більш ефективно управляти даним видом витрат, здійснювати соціально-орієнтовану діяльність.*

Методи. *У процесі дослідження використано такі наукові методи: індукції та дедукції, аналізу та синтезу – під час проведення теоретичних узагальнень, формування відповідних висновків; бібліографічний – дослідження літературних джерел для отримання необхідної інформації щодо теми дослідження; метод асоціацій та аналогій – для запропонованих нових ідеї та пропозицій, що виникають на основі зіставлення з іншими більш чи менш аналогічними об'єктами.*

Перспективи. *В результаті досліджень сформовані висновки та перспективи подальшого розгляду питань звітності про витрати соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання. Запропоновані до розгляду розробки та рекомендації сприятимуть підвищенню ефективності управління витратами соціально-орієнтованої діяльності суб'єктами господарювання.*

Ключові слова: *Директива Європейського парламенту, управлінська звітність, Звіт про соціально-орієнтовану діяльність.*

Вступ.

Розвиток соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання потребує паралельного розвитку бухгалтерського обліку як інструменту відображення інформації в даному напрямку.

Управлінська звітність надає унікальну можливість розпочати процес узагальнення облікової інформації на внутрішньогосподарському рівні, що безперечно є важливим для управління соціально-орієнтованою діяльністю.

Звітність щодо нових об'єктів обліку, до яких ми відносимо витрати соціально-орієнтованої діяльності, потребує особливого доопрацювання.

Проведені автором дослідження показали, що «Звіт про соціально-орієнтовану діяльність суб'єктів господарювання» чітко не розроблений і не затверджений як окремий документ, як певна форма звітності. Не існує і правил складання такої звітності. Дана проблематика перебуває на етапі вивчення та формування, тому й досі є актуальною для дослідження науковцями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематику узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності, в контексті соціальних та екологічних витрат, а також інших витрат пов'язаних з даним напрямком діяльності, висвітлюють праці вчених як один із перспективних напрямків розвитку звітності суб'єктів господарювання. Наукові дослідження висвітлені у працях вчених, які зробили внесок у теоретичні та методологічні аспекти узагальнення інформації про соціально-орієнтовану діяльність: Король С.Я. [6], Жиглей І.В. [4], Безверхий К. [9], Євтушенко В. А. [12] та ін.

Мета.

Метою дослідження є розгляд особливостей і можливостей узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності у звітності суб'єкта господарювання, зокрема для внутрішньогосподарських потреб.

Методологія дослідження.

У процесі дослідження використано такі наукові методи: індукції та дедукції, аналізу та синтезу – під час проведення теоретичних узагальнень, формування відповідних висновків; бібліографічний – дослідження літературних джерел для отримання необхідної інформації щодо теми дослідження; метод асоціацій та аналогій – для запропонованих нових ідеї та пропозицій, що виникають на основі зіставлення з іншими більш чи менш аналогічними об'єктами.

Результати.

Поширення концепції соціальної відповідальності, ідей сталого розвитку зумовили до вивчення питання щодо відображення соціально-орієнтованої діяльності в звітності суб'єктів господарювання.

Е. Адебайо висловлює думку про те, що якщо діяльність суб'єктів господарювання не відповідає принципам концепції соціально відповідального бізнесу, суспільство має право вимагати цього [1, с. 30].

Важливість бухгалтерського обліку в наданні інформації про соціально-орієнтовану діяльність зазначають різні науковці. Зокрема К.В. Раманатан говорить про те, що мета соціального бухгалтерського обліку полягає в оцінці виконання підприємством соціального контракту, який досягає своєї мети у випадку взаємодії діяльності суб'єкта господарювання та суспільства [2, с. 519].

Д. Елкінгтон стверджує, що бухгалтерський облік повинен відображати повний діапазон діяльності суб'єкта господарювання у всіх трьох сферах. Це соціальний, екологічний та економічний напрямки діяльності суб'єкта господарювання [3, с. 148].

Виділення соціальної компоненти в річній фінансовій звітності підприємства є зручним як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів [4, с. 318]. Внутрішні користувачі на підставі цієї інформації мають можливість перевірити темпи реалізації стратегії соціального розвитку, та відкоригувати її. Зовнішні користувачі, у тому числі широкі верстви, які не мають необхідних

спеціальних знань, повинні на підставі річної фінансової звітності скласти враження про діяльність підприємства, а особливо – його соціальну політику.

Слід зазначити, що подання соціальної звітності не суперечить МСФЗ, крім того відповідно до п. 14. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» окремо від фінансової звітності [5], багато суб'єктів господарювання подають висновки та інші документи (наприклад, екологічні звіти та звіти про додану вартість), особливо в тих галузях, де суттєвими є екологічні чинники і де працівники вважаються важливою групою користувачів. Звіти та інші документи, подані поза межами фінансової звітності, не входять до сфери застосування МСФЗ.

У світі сформувалась практика подання нефінансових звітів (містять нефінансовий характер) запропонованих міжнародними організаціями та органами влади, які розглядають соціально-орієнтовану діяльність в розрізі її складових.

Як зауважує С. Король, не існує однозначної думки щодо загальної назви звітів про різні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. У світовій та вітчизняній практиці використовуються такі дефініції, як «соціальний звіт» (Social Reporting), «Звіт із корпоративної соціальної відповідальності» (Corporate Social Responsibility Reporting), «Звіт із прогресу» (Corporate Responsibility Report) та інші [6, с. 104].

У зв'язку з тим, що суб'єкти господарювання повинні звітувати про свою діяльність, це цілком виправдовує думку автора називати даний документ саме «Звіт про соціально-орієнтовану діяльність суб'єкта господарювання» (англ. Report on the socially-oriented activities of the entity).

В Україні та світі великі підприємства, акції яких котируються на міжнародних фондових ринках, використовують стандарти GRI та Глобальний договір ООН (United Nations Global Compact) (ГД ООН) [4, с. 329-330].

Міжнародний стандарт GRI (Global Reporting Initiative, Глобальна ініціатива щодо звітності) є одним з найбільш популярних в світі стандартів звітності зі сталого розвитку, який визначає систему показників щодо всіх напрямів сталого розвитку відповідно до концепції «потрійного критерію» (англ. Triple Bottom Line, TBL). Ця концепція була запропонована Джоном Елкінгтоном [4, с. 410]. Центральною тезою концепції потрійного критерію є збереження трьох видів капіталу – економічного, екологічного та соціального з метою забезпечення довгострокового економічного розвитку суспільства [7, с. 257].

Частина узагальненої інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності у формах звітності, з різною метою та специфікою міститься у фінансовій, податковій, статистичній та управлінській звітностях. Ця інформація необхідна відповідним користувачам, зокрема державним контролюючим органам влади та партнерам суб'єкта господарювання.

На думку автора, жодна з існуючих форм звітності не спроможна забезпечити користувачів необхідною інформацією у повному обсязі, лише в сукупності можливо отримати усю інформацію.

Більшість суб'єктів господарювання поділяють Звіт про соціально-орієнтовану діяльність на три розділи: економічний, соціальний та екологічний [4, с. 339]. Це можна врахувати при розробці українських рекомендацій щодо складання звіту.

Зазвичай суб'єкти господарювання в своїх Звітах про соціальну відповідальність вказують нефінансові показники, оскільки це є нефінансова звітність. Вони описують свої основні виробничі показники (обсяг виробленої продукції), рівень розвитку охорони праці, рівень інформованості співробітників, підвищення їх професійних здібностей (середня кількість годин навчання на одного співробітника), рівень середньомісячної заробітної плати, обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферу, обсяги споживання води, інвестиції в розвиток місцевих громад тощо.

Такі дані обов'язково повинні збігатись з показниками фінансової звітності або закладені в них, оскільки не всі вони виражені в грошовому вимірнику.

Держави-члени Європейського Союзу використовують та повинні дотримуватись принципів фінансової звітності зазначених у Директиві Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств» [8]. В деяких наукових статтях на позначення даної директиви може зустрітись

термін «облікова директива ЄС». Держави-члени повинні протягом розумного строку повідомити Європейську Комісію про внесення до їхнього національного законодавства змін стосовно видів підприємств.

У статті 4 Директиви зазначається, що річна фінансова звітність вважається єдиним цілим і для всіх підприємств складається як мінімум з Балансу, Звіту про прибутки та збитки та Приміток до фінансової звітності.

Крім того цією Директивою регламентовано подання звіту про вплати урядам та управлінський звіт, вказані альтернативні форми звітності та вимоги до оприлюднення.

Слід звернути увагу на те, що вже з 2018 року обрані компанії мають представити нефінансові показники в управлінському або окремому звіті. До таких компаній увійшли ті, що мають більш ніж 500 співробітників, а також акції яких котируються на біржі, страхові компанії та банки.

Директива розроблена та впроваджена за принципом «звітуй або поясни», тобто компанія має пояснити, чому не може навести ту чи іншу необхідну інформацію.

Компанії, що підпадають під дію Директиви, мають розкрити наступну інформацію [8] :

1) Бізнес-модель, стратегію, ключові нефінансові ризики, вплив діяльності компаній на екологічні та соціальні питання, а також взаємозв'язок між нефінансовими показниками (екологічні, соціальні та управлінські) і бізнес-цілями.

2) Соціальні питання, в т.ч. охорона здоров'я і безпека, зайнятість і умови праці, гендерна рівність, взаємовідносини з профспілками і споживачами, розвиток території;

3) Екологічні аспекти, в т.ч. використання електроенергії, викиди забруднюючих речовин.

4) Антикорупційні питання і те, як компанія запобігає корупційним проявам та хабарництву.

5) Зобов'язання, очікування та результати компанії щодо дотримання прав людини від свого топ-менеджменту, співробітників, бізнес-партнерів і постачальникам.

6) Моніторинг постачальників в контексті екологічних та соціальних питань.

До грудня 2016 року країни мали закінчити імплементацію Директиви в національні законодавства. Щодо України, то в рамках європейської інтеграції Україна також має прийняти відповідні зміни до законодавства.

Найчастіше в науковому середовищі України розглядають нефінансову звітність, проте існує необхідність розкриття фінансових показників звітності щодо здійснення соціально-орієнтованої діяльності.

Слід зазначити, що оскільки витрати соціально-орієнтованої діяльності мають свої складові, інформація про них розкривається практично в будь-якій формі звітності, що стосується соціально-орієнтованої діяльності.

На думку автора, інформацію про здійснення соціально-орієнтованої діяльності (зокрема витрати на її здійснення) необхідно подавати мінімум один раз за підсумками звітного року, як і будь-яку звітність. Доцільність подання такої інформації суб'єктом господарювання зумовлена суттєвістю для сучасних інвесторів та суспільства.

К. Безверхий вважає, що історичні передумови свідчать про те, що система регулювання соціального обліку буде володіти рисами континентально-європейської моделі, що передбачає наявність нормативно-правових актів, які регулюють соціальну та екологічну діяльність економічного суб'єкта господарювання [9, с. 70]. Інформація, що наводиться у звітності видозмінюється під потреби користувачів, тому необхідно виокремити її соціально-орієнтовану складову про діяльність суб'єкта господарювання.

Підсумовуючи вищезазначене, можна дійти думки, що існує практична необхідність і доцільність забезпечення аналітичності обліку витрат соціально-орієнтованої діяльності суб'єктів господарювання за їхніми складовими та метою здійснення, що є підставою для формування внутрішньогосподарської (управлінської) звітності й сприятиме ефективності їх обліку.

З вибором соціально-відповідальної стратегії управління і формування нової системи цінностей набуває актуальності завдання удосконалення структури та змісту управлінської звітності

[10, с. 21-27]. Мета складання управлінської звітності полягає у забезпеченні внутрішніх користувачів інформацією, необхідною їм для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та ефективного виконання покладених на них функціональних обов'язків щодо вирішення поточних і стратегічних завдань у процесі діяльності суб'єкта господарювання.

Управлінська звітність яка формується за запитом внутрішніх користувачів дозволяє доповнити фінансові та нефінансові звіти необхідною для ухвалення рішень інформацією.

З проведеної вибірки статей форм фінансової звітності, а також згідно з рекомендаціями Директиви Європейського Парламенту і Ради, а саме згідно із Главою 5, статті 19 «Зміст управлінського звіту», автором пропонується узагальнити їх у вигляді окремого Управлінського звіту про стан соціально-орієнтованої діяльності суб'єкта господарювання у якості внутрішньогосподарського звіту з метою управлінського обліку, що надасть можливість ефективніше управляти та здійснювати соціально-орієнтовану діяльність (табл. 1.).

Слід зазначити, що фінансова звітність призначена перш за все для відображення економічних вигід суб'єкта господарювання як результатів його господарської діяльності, а управлінська звітність є більш універсальною оскільки відображена в ній інформація може мати різний характер і мету, зокрема висвітлення не лише економічних показників, а й рівень відповідальності та впровадження соціально-орієнтованої діяльності. Окрім того в запропонованому автором управлінському звіті відображено показники на перший погляд не пов'язані один з одним, але в цілому відображають стан соціально-орієнтованої діяльності, зокрема в частині витрат. Це пояснюється довільністю управлінської звітності, на відміну від регламентованої фінансової.

Науковці виділяють різні види управлінської звітності. Запропонований автором Управлінський звіт містить ознаки притаманні наступним видам звітності:

- оперативній звітності (за показниками фінансового характеру про внутрішній стан суб'єкта господарювання);
- стратегічній звітності (за показниками фінансового та нефінансового характеру про внутрішнє та зовнішнє середовище суб'єкта господарювання);
- фінансово-бюджетній звітності (за показниками виконання бюджетів);
- розрахунково-аналітичній звітності (за показниками окремих об'єктів обліку) [11, с.12].

Це пояснюється тим, що даний звіт містить дані фінансового та нефінансового характеру, надає користувачам можливість здійснювати моніторинг і проаналізувати виконання планових показників та уникнення значних перевитрат, визначити відхилення фактичного виконання від планового у грошовому та відсотковому вимірниках. На думку автора, даний управлінський звіт передбачає важливий аспект обліку, у тому що бухгалтерська інформація повинна бути джерелом аналізу стану та розвитку об'єкта обліку. Таким чином Управлінський звіт може слугувати джерелом інформації для аналізу і контролю менеджерами різних ланок, партнерів суб'єкта господарювання, а також ідей формування нової форми звітності про здійснення та впровадження соціально-орієнтованої діяльності.

Слід відзначити, що особливістю управлінського обліку у використанні та наданні інформації у різних одиницях виміру є можливість оцінити витрати соціально-орієнтованої діяльності у кількісних та якісних показниках, зокрема кількість використаних матеріалів на певний проект.

Крім того, Управлінський звіт про фактичний стан здійснення соціально-орієнтованої діяльності (за будь-який період) може і повинен бути у довільній формі з метою управлінського обліку та адаптації під будь-який суб'єкта господарювання, враховуючи поточні інформаційні потреби користувачів інформації.

Разом із тим, розглядаючи перспективи впровадження даної звітності, необхідно враховувати світовий досвід, який сформував наступні основні форми підготовки й оформлення соціальної звітності:

- Звіт у довільній формі;
- комплексний звіт за методом потрійного підсумку (Triple Bottom Line), методом Лондонської групи порівняльного аналізу (London Benchmarking Group), методом групи

корпоративного громадянства (Corporate Social Citizenship);

- стандартизований звіт (AA1000, SA8000, GRI, стандарти Саншайн).

Таблиця 1

Управлінський звіт про стан соціально-орієнтованої діяльності за 2017 рік (на прикладі досліджуваного підприємства)

Назва суб'єкта господарювання				
Вид діяльності				
Існування підрозділів, філій, офіційних представництв (загальна кількість кожного виду і перелік)				
Фінансові показники соціально-орієнтованої діяльності				
Показник	**Плановий (грн.)**	**Фактичний (грн.)**	**Δ грн.**	**Δ %**
Економічна складова соціально-орієнтованої діяльності * відображається з метою поточного моніторингу вчасної сплати усіх податків і зборів				
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	744250,00	757529, 93	13279, 93	1,79
Чистий: прибуток	610285, 90	621174, 54	10888,64	1,79
збиток (показних з від'ємним значенням)	-	-	-	-
Податок на додану вартість	148850, 00	151505, 99	2655, 99	1,79
Акцизний податок	-	-		
Податок на прибуток	133965, 00	136355, 39	2390,39	1,79
Інші податки і збори (вказуються додатково самостійно):	-	-		-
Соціальна складова соціально-орієнтованої діяльності				
Витрати на оплату праці	129000, 00	134700, 52	5700, 52	4,42
Відрахування на соціальні заходи	28380, 00	29634, 12	1254,12	4,42
Витрати на оплату праці осіб з інвалідністю	47000, 00	54000, 00	7000, 00	14,90
Відрахування на соціальні заходи осіб з інвалідністю	3952, 70	4541, 40	588, 70	14,90
Підвищення кваліфікації персоналу	11000, 00	14000, 00	3000 ,00	27,28
Витрати на охорону праці та техніку безпеки	4750, 00	7000, 00	2250, 00	47,37
Медичне страхування	12900, 00	13700, 00	800, 00	6,21
Витрати на цільові проекти з розвитку громадськості	15000, 00	15000, 00	-	-
Добровільні поточні соціальні витрати (несистемні витрати, що включають фінансування спортивних і культурних заходів)	10000, 00	12000, 00	2000, 00	20
Соціальні інвестиції (витрати на розвиток об'єктів соціальної сфери, довгострокові соціальні програми)	7000, 00	8000, 00	1000	14,29
Благодійна допомога	15000, 00	15000, 00	-	-
Соціальна складова всього:	***268982, 70***	***307576, 04***	***38593,34***	***14,35***
Інші витрати соціально-орієнтованої діяльності (вказуються самостійно)	***2700, 00***	***3000, 00***	***300, 00***	***11,12***
Екологічна складова-соціально-орієнтованої діяльності				
Екологічні витрати (планові та передбачені законодавством витрати на утримання природоохоронних об'єктів)	2000, 00	2400, 00	400, 00	20
Екологічні витрати (на відновлення та уникнення забруднень довкілля, будівництво об'єктів природоохоронного спрямування, довгострокові програми покращення екологічного стану регіону)	3800, 00	4700, 00	900, 00	23,69
Освітній екологічний проект	1500, 00	1900, 00	400, 00	26,67
Екологічна складова всього:	***7300, 00***	***9000, 00***	***1700, 00***	***23,29***
Всього витрат соціально-орієнтованої діяльності:	***278982,70***	***319576,04***	***40593,34***	***14,55***

**Запропоновано автором на підставі джерел*

Звіт про КСВ-діяльність (соціальний звіт, звіт про соціальні та/або екологічні проекти компанії) є найбільш легким нефінансовим звітом, який підготовлюється компанією [12, с. 54]. Він створюється за власною структурою компанії, за показниками, які самостійно визначаються, оскільки відсутні жодні вимоги. Здебільшого такий звіт являє собою перелік соціальних проектів

компаній і не проходить аудит.

Незважаючи на велику кількість міжнародних стандартів щодо формування нефінансової звітності, останнім часом науковці виділяють інтегровану звітність як таку, що об'єднує фінансові та нефінансові показники в єдиний чіткий формат.

К. Безверхий пропонує в майбутніх наукових дослідженнях зосередити увагу на визначенні економічної сутності поняття «нефінансова звітність» як складової інтегрованої звітності суб'єктів господарювання [13, с. 54].

Проте, досліджуючи наукові погляди та розробки вчених щодо інтегрованої звітності, ми дійшли висновку, що даний варіант звітності охоплює усі сторони господарської діяльності суб'єкта господарювання, складові соціально-орієнтованої діяльності розглядаються поверхнево.

Для відображення інформації про здійснення соціально-орієнтованої діяльності (як важливої світової концепції, а не лише об'єкта обліку), зокрема в частині витрат, важливим є формування окремої звітності яка розкриває інформацію всебічно.

Окрему увагу слід приділити працевлаштуванню працездатних осіб з інвалідністю, що теж стосується соціальної відповідальності суб'єктів господарювання, хоча і регламентовано державою. Пропонуємо у звітах про соціально-орієнтованої діяльність вказувати інформацію про кількість працевлаштованих осіб із зазначенням рівня менеджменту. На думку автора, така інформація підвищить якість звіту який суб'єкт господарювання має намір оприлюднити на своєму офіційному веб-сайті.

Україна поступово переходить на МСФЗ тому, якщо удосконалювати форми звітності, то варто не шукати що змінити в українській звітності, а поступово переходити на МСФЗ і пропонувати їх удосконалювати, тому що узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності у формах звітності на міжнародному рівні можливе на основі МСБО та МСФЗ. Це сприятиме повному розумінню наведеної у звітності інформації усіма міжнародними користувачам та поліпшенню міжнародних економічних відносин.

Будь-яка звітність повинна відповідати основним принципами її складання, а саме: своєчасність, прозорість (відкритість), достовірність, повнота, зіставність даних тощо. Окрім того запропонований автором Звіт про соціально-орієнтовану діяльність додатково повинен відповідати принципу «добровільності та ініціативності».

Висновки та перспективи.

З метою управлінського обліку, автором розроблений і запропонований до використання Управлінський звіт про фактичний стан здійснення соціально-орієнтованої діяльності, за допомогою якого можливе відображення інформації за будь-який період. Даний Управлінський звіт є одним із інструментів узагальнення інформації про соціально-орієнтовану діяльність суб'єкта господарювання, зокрема в частині витрат на внутрішньогосподарському рівні, та початком для формування облікової інформації з метою публічного представлення звітності.

Враховуючи вищезазначене, мету дослідження щодо розгляду особливостей узагальнення інформації про витрати соціально-орієнтованої діяльності у звітності суб'єкта господарювання, зокрема для внутрішньогосподарських потреб можна вважати досягнутою. Проте даний напрямок досліджень повинен розвиватись та все більше привертати увагу науковців.

Список використаних джерел

1. Adebayo E. Corporate Social Responsibility Disclosure, Corporate Financial\ And Social Performance: An Empirical Analysis / Emmanuel Adebayo. A DISSERTATION. Submitted to Wayne Huizenga Graduate School of Business and Entrepreneurship Nova Southeastern University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Business Administration, 2000.

2. Ramanathan K.V. Towards a Theory of Corporate Social Accounting. *The Accounting Rewiev*. 1976. Vol. 51. № 3. PP. 516-528.

3. Elkington J. Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business. Capstone : Oxford,

1997. 424 p.

4. Жиглей І. В. Бухгалтерський облік соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку : монографія / І. В. Жиглей ; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир, 2010. 495 с.

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013/page

6. Король С. Нефінансова звітність підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2011. № 6. С. 102–113.

7. Васильчук І. П. Теоретико-методологічні підходи до визначення сутності сталого розвитку корпорацій. *Проблеми економіки*. 2014, № 4 С. 256-261.

8. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and the Council of 26 June 2013 on annual financial statements consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC Text with EEA relevance of the European the European Parliament and the Council. URL: http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013L0034

9. Безверхий К. Соціально-орієнтована звітність підприємства. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 2-3. С. 70-78.

10. Дисциплінарна матриця управлінської звітності: монографія / В. В. Сопко, М. М. Бенько, О. М. Гончаренко, С. Я. Король та ін. ; за заг. ред. В. В. Сопко. Київ : Київськ. націон. торг.-екон. ун-т., 2016, 456 с.

11. Позов А.Х. Формування внутрішньогосподарської (управлінської) звітності промислових підприємств. автореферат дис. канд. екон. наук спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)». Київ, 2013. 22 с.

12. Євтушенко В. А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники. Вісник НТУ «ХПІ». 2013. № 46 (1019). 53-63.

13. Безверхий К.В. Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття. *Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 4. С. 43-58.

Статтю отримано: 12.03.2018 / Рецензування 06.04.2018 / Прийнято до друку: 30.05.2018

Kostiantyn Galak
PHD student
Accounting and Taxation Department
of Kyiv National University of Trade and Economics
Kyiv, Ukraine
E-mail. kostjagalak@gmail.com

GENERALIZATION OF THE INFORMATION ABOUT THE EXPENSES OF SOCIAL ORIENTED ACTIVITIES IN REPORTING OF COMMERCIAL OPERATION SUBJECT

Abstract

Introduction. The study considers the importance of accounting in providing the information about the expenses of social oriented activities. The analysis of recent publications on problems of generalization of the information about the expenses of social oriented activities, including financial, non-financial, and integrated reporting entities is given in the paper. The study is an attempt to examine the world experience of nonfinancial reporting, proposed by the International Organization for Standardization, and the authorities. The most common types of reports, the possibility of existing statements to provide the users with the necessary information to the full extent are determined in the study.

The issue of the appropriateness of reporting, characteristics and strategies for generalization of the information about the expenses of social oriented activities in the reporting of commercial operation subjects, in particular for inner needs, are given in the paper. The main items of reporting that are regulated by the directive of the European Parliament "On the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of companies" are highlighted.

Results. The sample of management (inner commercial) reporting "Management report in social oriented activities for the period", as the mechanism for generalization of accounting information in the middle of commercial operation subject for management registration that makes effective management of this kind of expenses and social oriented activities possible is given.

Methods. The following scientific methods: induction and deduction, analysis, and synthesis in terms of theoretical generalizations, forming the conclusions; bibliographical – the study of literary sources for obtaining the necessary

information on research; method of associations and analogies for the proposed new ideas that are created on the basis of comparison with other more or less similar objects are used in the study.

Perspective. The conclusions and prospects for further development of reporting in the expenses of social oriented activities of commercial operation subjects are given. Projects and recommendations will contribute to the enhancement of the effective expenses management in social oriented activities in terms of commercial operation subjects.

Key words: Directive of the European Parliament, management reporting, report, socially oriented activities

Список використаних джерел

1. Adebayo, E. (2000). Corporate Social Responsibility Disclosure, Corporate Financial\ And Social Performance: An Empirical Analysis. A DISSERTATION. Submitted to Wayne Huizenga Graduate School of Business and Entrepreneurship Nova Southeastern University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Business Administration.

2. Ramanathan, K.V. (1976). Towards a Theory of Corporate Social Accounting. *The Accounting Rewiev, v.51, n. 3,* 516-528.

3. Elkington, J. (1997). *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*. Capstone: Oxford.

4. Zhyhlei, I. V. (2010). Bukhhalterskyi oblik sotsialno-vidpovidalnoi diialnosti subiektiv hospodariuvannia: neobkhidnist ta oriientyry rozvytku : monohrafiia [Accounting of socially responsible activity of business entities: the need and guidelines for development: monograph]. Zhytomyr. derzh. tekhnol. un-t. Zhytomyr.

5. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 1 (MSBO 1) «Podannia finansovoi zvitnosti». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_013/page

6. Korol, S. (2011). Nefinansova zvitnist pidpryiemstva [Non-financial reporting company]. *Visnyk KNTEU*, 6, 102–113.

7. Vasylchuk I. P. (2014). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do vyznachennia sutnosti staloho rozvytku korporatsii [Theoretical and methodological approaches to the definition of the essence of the sustainable development of corporations]. *Problemy ekonomiky*, 4, 256-261.

8. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and the Council of 26 June 2013 on annual financial statements consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC Text with EEA relevance of the European the European Parliament and the Council. Retrivied from http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex:32013L0034

9. Bezverkhyi, K. (2015). Sotsialno-oriientovana zvitnist pidpryiemstva [Socially-oriented reporting of the enterprise]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt, 2-3,* 70-78.

10. Sopko V. V. (Ed.), Benko M. M., Honcharenko O. M., …Korol S. Ya. (2016). Dystsyplinarna matrytsia upravlinskoi zvitnosti: monohrafiia [Disciplinary matrix of management reporting: monograph]. Kyiv : Kyivsk. natsion. torh.-ekon. un-t.

11. Pozov, A.Kh. (2013). Formuvannia vnutrishnohospodarskoi (upravlinskoi) zvitnosti promyslovykh pidpryiemstv. avtoreferat dys. kand. ekon. nauk spets. 08.00.09 «Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)» [Formation of managerial reporting of industrial enterprises. PhD abstract]. Kyiv.

12. Yevtushenko, V. A. (2013). Otsinka korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti: metody, obiekty, pokaznyky [Evaluation of corporate social responsibility: methods, objects, indicators]. *Visnyk NTU «KhPI», 46 (1019),* 53-63.

13. Bezverkhyi, K.V. (2016). Intehrovana zvitnist pidpryiemstva: ekonomichna sutnist poniattia [Integrated enterprise reporting: the economic essence of the concept]. *Naukovyi visnyk natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu, 4,* 43-58.

Received: 03.12.2018 / Review 04.06.2018 / Accepted 05.30.2018